

Lp.	Zespół archiwalny	Sygnatura	Zawartość / Uwagi / Czy zawiera skany
1	Koncern Ilustrowany Kurier Codzienny - Archiwum Ilustracji Nr zespołu 3/1		<p>44 fotografie</p> <p>Zajęcie Wilna w kwietniu 1919 r. (m.in.: wojsko przed katedrą wileńską, Józef Piłsudski po mszy dziękczynnej w Ostrej Bramie)</p> <p>Różne rejony rozległych obszarów działań wojennych na wschodzie: oddziały Wojska Polskiego w zajęтым Pińsku, walki pod Dyneburgiem na Łotwie, twierdza w Bobrujsku, cofające się oddziały polskie w Tarnopolu</p> <p>Inne aspekty wojny: kapelan udzielający ostatniego namaszczenia rannemu żołnierzowi, przesłuchanie jeńca sowieckiego przez żołnierzy Brygady Syberyjskiej</p> <p>Dokumentacja ukazująca działania dowództwa: Józefa Piłsudskiego rozmawiającego z gen. Edwardem Rydzem-Śmigłym, gen. Józefa Hallera w otoczeniu sztabu, gen. Antoniego Listowskiego spotykającego się z atamanem Semenem Petlurą</p> <p>Pomoc sojusznicza: Francuska Misja Wojskowa w Polsce, wizyta szefa amerykańskiej misji pomocy Herberta Hoovera w Polsce, przekazanie Kołomyi wojskom polskim przez wojska rumuńskie</p> <p>Mobilizacja narodu wobec ofensywy bolszewickiej. Zdjęcia ukazują: Inspektorat Armii Ochotniczej, pochód propagandowy pod hasłami wstępowania do wojska,</p>

		<p>oddział ochotników ze Lwowa - tzw. II szwadron śmierci, grupę literatów - żołnierzy Armii Ochotniczej, ochotniczy oddział kobiecy</p> <p>Kadry dotyczące Bitwy Warszawskiej przedstawiają m.in.: delegację polską udającą się na rokowania do Mińska w sierpniu 1920 r., opatrywanie rannego w bitwie pod Radzyminem, jeńców sowieckich podczas przemarszu przez Radzymin. Ukazane są także uroczystości związane z zakończeniem wojny w 1921 r.</p>
2	<p>Instytut Józefa Piłsudskiego</p> <p>Nr zespołu 3/22</p>	<p>33 fotografie</p> <p>Zaprezentowane są m.in.: wyprawa wileńska w kwietniu 1919 r., msza polowa podczas wizytacji frontu litewsko-białoruskiego przez Józefa Piłsudskiego, msza polowa w Mińsku Litewskim z udziałem Naczelnego Wodza. Szczególnie wartościowe są zdjęcia z sierpnia 1920 r., ukazujące Józefa Piłsudskiego podczas przeglądu dywizji grupy uderzeniowej tuż przed polską kontrofensywą oraz podczas kontruderzenia znad Wieprza.</p>
3	<p>Archiwum fotograficzne Leopolda Webera</p> <p>Nr zespołu 3/77</p>	<p>16 zdjęć dotyczących wojny polsko-bolszewickiej. Przedstawiają one 51 Pułk Piechoty Strzelców Kresowych w Czołhazowie na Ukrainie w 1919 r. i w Międzybożu na Ukrainie w 1920 r. oraz oficerów 12 Dywizji Piechoty nad rzeką Seret</p>
4	<p>Zbiór fotografii różnego pochodzenia</p> <p>Nr zespołu 3/7</p>	<p>10 zdjęć dokumentujących wojska kolejowe - pociąg pancerny „Hallerczyk” wraz z obsługą, pracowników Gospody Frontowej, zniszczony Radzymin.</p>

5	<p>Polska Agencja Telegraficzna</p> <p>Nr zespołu 3/6</p>	<p>2 zdjęcia dotyczące wojny z Rosją Sowiecką. Na jednym z nich widać Józefa Piłsudskiego podczas omawiania sytuacji na froncie z gen. Edwardem Rydzem-Śmigłym</p>
6	<p>Zbiór fotografii Lwowa i okolic</p> <p>Nr zespołu 3/41</p>	<p>1 fotografia ukazuje żołnierzy polskich przy kuchni polowej w 1919 r.</p>
7	<p>Rozgłośnia Polska „Radia Wolna Europa”</p> <p>Nr zespołu 3/36</p>	<p>63 jednostki archiwalne zawierające nagrania dźwiękowe.</p> <p>Znaczną część audycji RWE o tej tematyce stanowią wspomnienia uczestników wojny - na ogół ówczesnych oficerów Wojska Polskiego. Walki w Lidzie i Wilnie wspominał gen. Tadeusz Pełczyński. Osobny program poświęcony był działaniom wojennym na Polesiu. Kilka audycji dotyczyło walk na Ukrainie. Były to wspomnienia gen. prof. Mariana Kukiela, mjr. Emila Jerzego Czerniawskiego, gen. Ludwika Kmicic-Skrzyńskiego (o 7 Brygadzie Kawalerii), Jana Domańskiego - ówczesnego podchorążego 6 Pułku Piechoty Legionów. Programy prezentowały także chlubną kartę wojennych dziejów kawalerii. Były to wspomnienia: gen. Aleksandra Pragłowskiego o bitwie kawaleryjskiej pod Komarowem, gen. Józefa Smoleńskiego o boju 7 Pułku Ułanów Lubelskich pod Cyncowem, gen. Ludwika Kmicica-Skrzyńskiego - dowódcy 16 Pułku Ułanów, płk. Kornela Krzeczunowicza - dowódcy 8 Pułku Ułanów. Dwie audycje dotyczyły lotnictwa, które wspominali gen. Ludomir Rayski i płk Kazimierz Zaharewicz. Wspomnienia prof. Wacława Jędrzejewicza emitowano w czterech odcinkach, w których opowiadał on m.in. o: pobycie w niewoli bolszewickiej i polityce Józefa Piłsudskiego w związku z wojną.</p> <p>Kilka programów poświęcono Bitwie Warszawskiej, a były to wspomnienia gen. Bronisława Regulskiego o powstaniu planu Bitwy Warszawskiej, gen. Kazimierza Głabisza o sztabie Naczelnego Wodza w sierpniu 1920 r., gen. Tadeusza</p>

	<p>Malinowskiego i Antoniego Skiby o walkach 1 Pułku Szwoleżerów z bolszewickim Korpusem Kawalerii Gaja-Chana, Mieczysława Lisiewicza o walkach 5 Armii nad Wisłą i Wkrą. Kilka audycji dotyczyło francuskiego gen. Maxime'a Weyganda. Były to: rozmowa dr. Mariana Piotrowskiego z generałem, relacja gen. Bronisława Regulskiego - byłego członka sztabu Naczelnego Wodza na temat pobytu gen. Weyganda w Polsce podczas Bitwy Warszawskiej. Trzy programy poświęcono bitwie nad Niemnem. Wspominali ją: działacz Polskiej Partii Socjalistycznej Adam Ciołkosz, ochotnik artylerzysta Stefan Kalina oraz płk. Adam Koc, który relacjonował spotkanie z Józefem Piłsudskim w Grodnie.</p> <p>Oprócz audycji będących osobistymi wspomnieniami świadków wojny, w RWE powstał szereg innych programów o wojnie z Rosją Sowiecką. Wśród nich można wymienić: audycję o bitwie niemeńskiej i zajęciu Wilna, zawierającą relacje uczestników wydarzeń, m.in. gen. Stefana Brzeszczyńskiego i płk. Jerzego Boguskiego, fragmenty przemówienia gen. Wilhelma Orlika-Ruckemanna oraz program Krystyny Miłotworskiej - rozmowę z Ignacym Szenfeldem o fałszowaniu historii wojny polsko-bolszewickiej</p>
<p>8</p> <p>Zbiór nagrań dźwiękowych</p> <p>Nr zespołu 3/33</p>	<p>Dwa nagrania na temat wojny z Rosją Sowiecką. Na jednym z nich zarejestrowano przemówienie prof. Stanisława Grabskiego z 1943 r. dotyczące m. in. „Cudu nad Wisłą”.</p>
<p>9</p> <p>Zbiór filmów</p> <p>Nr zespołu 3/35</p>	<p>Film „Polonia Restituta” z 1928 r., dotyczący w większości wydarzeń wojny polsko-bolszewickiej. Wyprodukowano go w oparciu o oryginalne wojskowe dokumentalne filmy nakręcone w latach 1919-1921 przez Centralny Urząd Filmowy. Do naszych czasów zachowała się mniejsza część pierwotnego dzieła. Oryginalne taśmy z filmem znajdują się w NAC i FINA (Filmoteka Narodowa - Instytut Audiowizualny).</p> <p>Treść filmu, a precyzyjniej jego zachowanej części, jest następująca:</p>

- Warszawa podczas I wojny światowej; Walki z Ukraińcami o Galicję Wschodnią;
- Wojna z Rosją Sowiecką w 1919 r., wyzwolenie Wilna, uroczystości w tym mieście;
- Wojsko Polskie zajmuje kolejne ziemie na Kresach;
- Wyprawa kijowska w 1920 r., uroczystości w Żytomierzu i Berdyczowie, inne uroczystości na Ukrainie z okazji wyzwolenia, ukraińska armia atamana Petlury, wyzwolenie Kijowa, spotkanie Józefa Piłsudskiego i Symona Petlury, uroczystości w Warszawie po zdobyciu Kijowa;
- Walki odwrotowe na froncie północno-wschodnim, manewr znad Wieprza, kontrofensywa Polaków, bitwa nad Niemnem;
- Bunt oddziałów gen. Żeligowskiego, zajęcie Wilna, Ostra Brama;
- Podpisanie pokoju z Rosją Sowiecką w Rydze

Sporządził: Piotr Niedziela